

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ТА
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ**

Матеріали навчально-методичної конференції

Чернівці, 2012

УДК 61+615.1:378.147

ББК 5:74.58

A43

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Ходоровський В.М., Хухліна О.С.(відповідальний секретар), Федів О.І., Колоскова О.К., Пашковський В.М., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Ткач Є.П., Савка І.Г., Шоріков Є.І., Трефаненко І.В., Воевідка О.С.

A43   Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції – Чернівці, 2012. – 183 с.

ISBN 978-966-697-439-9

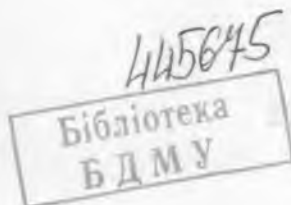
В матеріалах конференції містяться тези доповідей, що висвітлюють організаційні, методологічні, методичні, психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів та шляхи їх вирішення у сучасних умовах. Відображені питання впровадження державних стандартів освіти, навчальних планів, інтегрованих ліцензійних іспитів, а також підготовки, підвищення кваліфікації та атестації науково-педагогічних кадрів. Узагальнено досвід впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використання інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, наведено переваги педагогічного тренінгу, поєднаного з інтерактивними методами роботи. Приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку Вченою радою Буковинського державного медичного університету (протокол № 7 від 22.03.2012 року)

ISBN 978-966-697-439-9

© Буковинський державний медичний університет, 2012

Враховуючи вище згадане, ми пропонуємо студентам здійснювати пошук цікавої інформації різних літературних джерел, стосовно тем занять з мікробіології, які вони повинні пройти з весняний семестр на кафедрі. Дану інформацію студент повинен представити у вигляді доповіді подальшим обговоренням. При підготовці та в ході доповіді студент повинен знати про необхідність дотримання певних вимог: актуальність теми, зацікавленість нею аудиторії, сучасний науковий рівень повнота охоплення основних питань розкриття теми, особиста обізнаність з питань теми, вільне володіння матеріалом, чіткий і логічно послідовний виклад, доступність сприйняття аудиторією емоційність, вміння підтримувати зворотній зв'язок з аудиторією, володіння нею, готовність до відповідей на запитання, що виникають.

Важливим моментом в індивідуальній підготовці студентів під час навчання на курсі мікробіології буде робота студентів з використанням новітніх джерел, включаючи статті в іноземних журналах, тобто робота з різними джерелами літератури та їх узагальнення.

Глибоке вивчення дисципліни залежить, крім об'єктивних умов, від самого студента, його бажання, особистої відповідальності, усвідомлення необхідності самостійної активної роботи щодо оволодіння предметом. Самопідготовка як форма навчання, безсумнівно, має великі резерви у своєму удосконаленні.

Таким чином, оптимізація навчального процесу на курсі мікробіології за умов впровадження кредитно-модульної технології повинна бути багатопланою, гармонійно поєднувати різні форми методи навчання.

ДО ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЇ

О.М. Давиденко, О.В. Мироник

Кафедра інфекційних хвороб та епідеміології

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

В умовах переходу до інформаційно-технологічного суспільства відбувається надзвичайно швидке оновлення змісту знань. У зв'язку з цим головним завданням вищої школи є оволодіння майбутнім фахівцем ефективними і раціональними методами самостійної навчальної роботи відповідно до особливостей конкретного фаху.

Кредитно модульна система навчання (КМСН) є прикладною стороною Болонського процесу і вимагає від студента постійного самовдосконалення, а від викладача - узгодженої роботи, міждисциплінарної послідовності надання знань, уніфікації критеріїв оцінювання.

В контексті цього змінюється і філософія навчального процесу. На зміну біхевіористичним когнітивістським уявленням про суть передачі інформації прийшли інтерактивність та співробітництво взаємодії між викладачем та студентом, а також індивідуальна робота студента із джерелами знань.

Важливими є доступність і якість навчальної інформації, яку отримують студенти. Для того, щоб вдосконалити викладання, ми широко впроваджуємо електронне навчання. З кожної теми складені методичні вказівки до практичних занять, матеріали для підготовки до практичних занять, згідно з якими відбувається навчальний процес. Всі зазначені матеріали розміщені на web-сайті університету. Під час проведення занять застосовується комп'ютерний атлас. Це дає змогу викладачеві повноцінно проілюструвати навчальний матеріал.

Така система створює умови для індивідуалізації навчання студентів: студенти можуть підвищити рівень своїх знань за рахунок позаурочної роботи в системі «MOODLE», а студентам з поточними незадовільними оцінками надає можливість опанувати незасвоєну тему додатково.

Основною ж проблемою, пов'язаною із самою КМСН є те, що не всі викладачі адаптувались до зміни акцентів викладання від контролю знань до створення умов для їх максимального надання студентові. І проблема вирішується завдяки навчанню молодих викладачів в школі молодого викладача та курсах підвищення педагогічної майстерності.

Таким чином, впровадження КМСН на кафедрі інфекційних хвороб та епідеміології вказує на те, що ця система є методично обґрунтованою, ефективною і має всі підстави для подальшого розвитку і удосконалення. Перспективи розвитку КМСН полягають в зміні психолого-педагогічних відносин в системі «викладач-студент» розвитку матеріально технічної бази та удосконаленні умов організації навчального процесу.

АСПЕКТИ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ЗІ СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ

О.І. Денисенко, М.П. Перепічка, М.Ю. Гаєвська, Т.П. Височанська, Л.О. Гулей, Ю.П. Карвацьк

О.В. Круцяк, В.П. Брагар

Кафедра дерматовенерології

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Підготовка висококваліфікованих фахівців-медиків в Україні на сучасному етапі передбачає лише оптимізацію теоретичної та практичної підготовки студентів у вищих медичних навчальних закладах.

освіти, але й системну роботу з реалізації загальнодержавної Програми виховної роботи медичних працівників, спрямованої на формування особистості високопрофесійного фахівця та громадянина України.

У цьому контексті з метою підготовки висококваліфікованих медичних фахівців та відповідно до задач Програми важливим аспектом викладацької діяльності кафедри дерматовенерології Буковинського державного медичного університету є системна й різнопланова виховна робота зі студентською молоддю. Насамперед, виховна робота спрямована на формування наукового світогляду студентів. З цією метою під час викладання дерматовенерології на лекціях і практичних заняттях викладачі кафедри наголошують студентам на необхідності постійного розширення й удосконалення своїх професійних знань і вмінь, а також знайомлять студентів із досягненнями світової та вітчизняної медичної науки, зокрема дерматовенерології, активно залучають студентів до роботи студентського наукового гуртка та виконання науково-дослідних робіт.

Важливим розділом навчальної та виховної роботи є правове виховання студентів. У цьому аспекті викладачі кафедри знайомлять студентів з державним законодавством щодо надання медичної допомоги громадянам України і хворим дерматовенерологічного профілю зокрема та, при цьому, акцентують увагу на необхідності збереження лікарської таємниці щодо даних історій хвороб пацієнтів.

З метою патріотичного та інтернаціонального виховання студентів на лекціях і практичних заняттях з шкірних та венеричних хвороб викладачі кафедри підкреслюють досягнення вітчизняної та світової дерматовенерологічної науки, знайомлять студентів з науковими доробками визначних дерматовенерологів Чернівецької області, а також наводять приклади героїзму медиків у воєнні та мирні часи, проводять бесіди на теми патріотизму, героїзму, дружби, співробітництва народів.

В аспекті морального та естетичного виховання на лекціях і практичних заняттях з дерматовенерології викладачі кафедри висвітлюють студентам принципи медичної деонтології та етики, спрямовані на формування у них навичок спілкування з пацієнтами, виховання почуттів гуманізму, милосердя, вірності принципам клятви Гіпократата, зокрема дотримання такту та медичної етики при роботі з хворими, а також засвоєння елементів культури, ввічливості, шанобливого ставлення до своїх вчителів та людей старшого віку. При цьому звертається також увага на зовнішній вигляд студентів, виховується у них охайність та акуратність у всьому.

На лекціях та практичних заняттях з дерматовенерології також постійно пропагується здоровий спосіб життя, звертається увага на шкідливість алкоголізму, наркоманії та тютюнопаління, а також на важливу роль загартовування організму, занять фізичною культурою і спортом як методів профілактики дерматозів та венеричних захворювань.

Таким чином, виховна робота є важливою складовою навчального процесу зі студентами вищих медичних навчальних закладів. Виховна робота зі студентами повинна проводитися систематично й охоплювати різні ланки виховного процесу – формування наукового світогляду, правове, патріотичне, інтернаціональне, морально-естетичне виховання, пропаганду здорового способу життя, що в цілому повинно забезпечити підготовку високопрофесійних та високоморальних медичних фахівців.

УКРАЇНА ТА БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС

В.Б. Дриндак, Н.Д. Яковичук, А.О. Міхєєв, О.І. Гаврилюк, В.К. Патратій

Кафедра мікробіології та вірусології

Буковинський державний медичний університет

Україні, як і іншим державам, що прагнуть вдосконалення для входження до єдиного європейського та світового освітнього простору, вдалось підняти рівень навчання за допомогою системи навчання – болонського процесу.

Болонський процес має свою передісторію. Вона проходить в декілька етапів, та полягає в розробленні і підписанні представниками країн Європи Лісабонської конвенції (1997 р.) про визнання кваліфікацій для системи вищої освіти європейського регіону та Сорбонської декларації (Париж, Сорбонна, 1998 р.) щодо узгодження структури системи вищої освіти в Європі. Сам же Болонський процес на рівні держав був започаткований 19 червня 1999 року в Болоньї (Італія). Тоді підписали 29 міністрів освіти, від імені своїх урядів, документ, який назвали «Болонська декларація». Цим актом країни-учасниці узгодили спільні вимоги, критерії та стандарти національних систем вищої освіти і домовилися про створення єдиного європейського освітнього і наукового простору до 2010 року. Вже наступний етап Болонського процесу відбувся в Празі 19 травня 2001 року, де було підписано Празьке комюніке представниками вже 33 країн Європи. На саміті було виділено важливі елементи європейського простору вищої освіти, а саме: постійне навчання протягом усього життя; мотивоване залучення студентів до навчання; сприяння підвищенню привабливості та конкурентоспроможності європейського простору вищої освіти для інших регіонів світу. Етап, що продовжував формувати Болонський процес відбувся в Берліні 18-19 вересня 2003 року, де було підписано відповідне комюніке.